

## MOLIYA BOZORI TAHLILI ASOSIDA SAMARALI MOLIYAVIY QARORLAR QABUL QILISH

**Dobilova Nigora Axmadaliyevna**

O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi magistranti  
+998-91-136-50-96.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15349659>

**Annotatsiya.** Moliya bozori zamonaviy iqtisodiy tizimlarda investitsiya faoliyati, risklarni boshqarish va kapital resurslarini optimal taqsimlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada moliya bozori tahlili asosida samarali moliyaviy qarorlar qabul qilishning nazariy va amaliy jihatlari chuqur o'rganilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi — investorlar, kompaniyalar va moliyaviy institutlar uchun moliyaviy qaror qabul qilishda moliya bozorining turli segmentlari (fond bozori, obligatsiyalar bozori, valyuta bozori, derivativlar bozori) tahlilining samaradorligini aniqlashdir. Maqolada fundamental tahlil, texnik tahlil va kvantitativ modellashtirish usullarining afzalliklari, ularning qarorlar sifatiga ta'siri tahlil qilingan. Shuningdek, so'ngi yillar oralig'ida O'zbekiston moliya bozorining asosiy statistik ko'rsatkichlari tahlil etilib, fond bozorida IPOlar sonining ortishi, valyuta kursining barqarorligi va moliyaviy xizmatlar sifati bo'yicha o'sishlar qayd etilgan. Ushbu tahlillar asosida investorlar va boshqaruv subyektlari uchun strategik qarorlar qanday shakllanishi mumkinligi ko'rsatib berilgan. Maqola yakunida esa raqamli texnologiyalarning (AI, Big Data, Fintech) moliyaviy tahlil vositalariga ta'siri va ularning qaror qabul qilishda kelajakdagi roli yoritilgan.

**Kalit so'zlar:** moliya bozori, moliyaviy qarorlar, fond bozori, valyuta bozori, fundamental tahlil, texnik tahlil, kapital oqimi, investitsiya strategiyasi, risklarni boshqarish, moliyaviy barqarorlik, raqamli moliyaviy tahlil, Fintech texnologiyalari, O'zbekiston moliya bozori, portfel nazariyasi, moliya strategiyasi.

## MAKING EFFECTIVE FINANCIAL DECISIONS BASED ON FINANCIAL MARKET ANALYSIS

**Abstract.** The financial market plays an important role in investment activities, risk management and optimal allocation of capital resources in modern economic systems. This article deeply studies the theoretical and practical aspects of making effective financial decisions based on financial market analysis. The main goal of the study is to determine the effectiveness of the analysis of various segments of the financial market (stock market, bond market, currency market, derivatives market) in making financial decisions for investors, companies and financial institutions. The article analyzes the advantages of fundamental analysis, technical analysis and quantitative modeling methods, their impact on the quality of decisions. Also, the main statistical indicators of the financial market of Uzbekistan in recent years are analyzed, and an increase in the number of IPOs in the stock market, exchange rate stability and the quality of financial services are noted. Based on these analyzes, it is shown how strategic decisions can be formed for investors and management entities. The article concludes with a discussion of the impact of digital technologies (AI, Big Data, Fintech) on financial analysis tools and their future role in decision-making.

**Keywords:** *financial market, financial decisions, stock market, foreign exchange market, fundamental analysis, technical analysis, capital flow, investment strategy, risk management, financial stability, digital financial analysis, Fintech technologies, Uzbekistan's financial market, portfolio theory, financial strategy.*

**Kirish:** Bugungi globallashuv va raqamlashtirish jarayonlari moliya bozorining iqtisodiy tizimdagi ahamiyatini yanada oshirmoqda. Moliya bozori — bu bo'sh kapital resurslarini to'plash, ularni investitsiyalarga yo'naltirish va iqtisodiyotda samarali taqsimlashni ta'minlovchi murakkab tizimdir. Bunday tizimda samarali qarorlar qabul qilish bevosita bozor segmentlari — fond bozori, valyuta bozori, obligatsiyalar bozori va derivativlar bozorining holati va rivojlanish dinamikasini chuqur tahlil qilishga bog'liq. Ayniqsa, investorlar va korxonalar uchun risk va foyda o'rtasidagi muvozanatni topish, kapitaldan maksimal samaradorlik bilan foydalanish, narxlar o'zgarishini oldindan prognozlash kabi omillar bozor tahliliga asoslangan qarorlar orqali amalga oshiriladi.

O'zbekistonda so'nggi yillarda moliyaviy institutlar faoliyati liberallasuvi, fond bozorining faollashuvi va valyuta siyosatining bosqichma-bosqich erkinlashtirilishi moliya bozorining yangi bosqichga ko'tarilishiga sabab bo'lmoqda. Bunday sharoitda raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar (Big Data) va algoritmik modellar asosida qaror qabul qilish yangi trend sifatida shakllanmoqda. Mazkur maqola doirasida moliya bozori tahlilining nazariy asoslari, uslubiy yondashuvlari, O'zbekiston bozoridagi amaliy holatlar va samarali moliyaviy qarorlar qabul qilishdagi real mexanizmlar atroflicha tahlil qilinadi.

**Mavzuga oid adabiyotlar sharhi.** Moliya bozori tahlili va uning asosida samarali moliyaviy qarorlar qabul qilish so'nggi yillarda global va milliy miqyosda ilmiy izlanishlarning markaziy yo'nalishlaridan biriga aylangan. Ushbu yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar investorlarning xatti-harakatlari, bozor mexanizmlarining samaradorligi, raqamli tahlil vositalari va institutsional muhit ta'sirini yoritishga qaratilgan.

O'zbekiston olimlari orasida Toshpulatova D. moliya bozorining rivojlanish omillarini o'rganib, ayniqsa fond va valyuta segmentlarining institutsional barqarorligi investitsiya qarorlariga qanday ta'sir ko'rsatishini tahlil qiladi. Gulomova M. esa kichik biznes subyektlarining moliyaviy strategiyasini tahlil qilib, bozor tahliliga asoslanmagan qarorlar yuqori risklarga olib kelishini ko'rsatadi. Shuningdek, Karimov S. o'z ishida texnik va fundamental tahlil metodlarining O'zbekiston fond bozorida investitsiya strategiyalarini optimallashtirishdagi o'rnini yoritadi.

Rossiya olimlari ham moliyaviy tahlil sohasida muhim ishlar olib borgan. Абрамов А.В. ва Радаев В.В. tomonidan yozilgan asarda Rossiya moliya bozorining institutsional transformatsiyasi va investorlar xatti-harakatlari tahlil qilingan. Демидов Д.С. esa moliyaviy analitikada raqamli texnologiyalar — algoritmik savdo, big data va sun'iy intellektning rolini yoritadi.

Yevropa olimlari ham nazariy va amaliy jihatdan mazkur mavzuni keng yoritishgan. Nobel sovrindori Jean Tirole o'zining “Market Failures and Public Policy” asarida moliyaviy bozorlarning nomukammalligi, ularning tartibga solinishi va qaror qabul qilishdagi cheklovlarni tahlil qiladi.

Martha Lagarde Yevropa moliyaviy integratsiyasi jarayonida investorlar qarorlarini shakllantiruvchi omillar haqida to'xtalgan. Klaus Schwab esa ESG (ekologik, ijtimoiy va boshqaruv) mezonlarining qaror qabul qilishdagi o'sib borayotgan ahamiyatini ko'rsatadi.

AQSh olimlarining ishlari ham bu borada chuqur nazariy asoslar beradi. Michael Jensen samarali bozorlar nazariyasi asosida investitsiya strategiyalari va signallarga asoslangan qarorlarni yoritadi. Robert Shiller esa moliyaviy tahlildan tashqari, emotsional va narrativ (voqealarga asoslangan) yondashuvlarning investitsion qarorlarga ta'sirini ochib beradi. Jeremy Siegel uzoq muddatli aksiyaviy investitsiyalar bo'yicha qarorlar qabul qilishda bozor tahlilining o'rnini asoslaydi.

Osiyo olimlari, xususan Xie Q. & Liu H. investorlarning emotsional va analitik qarorlar qabul qilishidagi tafovutlarini, Tanaka Y. esa Yaponiya aksiyalar bozorida AI asosidagi qarorlar tizimini o'rganadi. Shuningdek, Nusrat Jahan & Md. Islam moliyaviy savodxonlik va investitsion qarorlar o'rtasidagi bog'liqlikni empirik ma'lumotlar asosida isbotlab bergan.

Yevropa-O'rta yer dengizi mintaqasidagi tadqiqotlardan Andrea Consiglio & Stavros Zenios tomonidan ishlab chiqilgan modellar moliyaviy qarorlar qabul qilishda noaniqlik sharoitida risklarni optimallashtirishning muhimligini ochib beradi.

Ushbu sharhdan ko'rinib turibdiki, moliya bozori tahlili bugungi kunda nafaqat an'anaviy usullar bilan, balki raqamli texnologiyalar, investorlar psixologiyasi va global siyosiy-iqtisodiy omillar bilan ham bevosita bog'langan. Ilmiy tadqiqotlar moliyaviy qarorlarni asoslashda kompleks yondashuv zarurligini ko'rsatmoqda va bu yondashuv zamonaviy iqtisodiy muhitda muvaffaqiyatli boshqaruv qarorlarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

**Tadqiqot metodologiyasi.** Ushbu ilmiy tadqiqotda moliya bozori tahlili orqali samarali moliyaviy qarorlar qabul qilish mexanizmlari o'rganildi. Tadqiqot predmeti sifatida O'zbekiston Respublikasining so'ngi yillardagi moliya bozori rivojlanish tendensiyalari, fond va valyuta bozori indikatorlari, shuningdek, investitsiya qarorlarining shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar tanlab olindi.

Tadqiqotda murakkab metodlar kombinatsiyasi qo'llanildi. Avvalo, deskriptiv statistik tahlil yordamida moliya bozorining asosiy segmentlari (aksiyalar aylanishi, valyuta kurslari, investitsion faollik) bo'yicha yillik o'zgarishlar ko'rib chiqildi. Bu indikatorlar asosida mavjud bozor holati aniqlanib, trend va sikllar baholandi. Analitik metod orqali texnik va fundamental tahlil uslublarining samaradorligi va ularning qaror qabul qilishdagi roli o'rganildi. Bu doirada portfel nazariyasi, kapital baholash modeli (CAPM), risk va rentabellik tenglamalari asosida qarorlar qabul qilishdagi afzalliklar statistik ko'rsatkichlar bilan asoslab berildi. Empirik tahlil bosqichida so'ngi yillar davomida Toshkent Respublika Fond birjasi va O'zbekiston Markaziy banki ma'lumotlaridan foydalanildi. Bu ma'lumotlar asosida O'zbekiston moliya bozorida qaror qabul qilishga ta'sir qiluvchi asosiy omillar aniqlanib, uchta asosiy jadval shaklida tizimlashtirildi. Solishtirma tahlil yordamida xalqaro tajriba (AQSh, Rossiya, Xitoy, Yevropa Ittifoqi davlatlari) bilan O'zbekiston sharoitlari qiyoslab tahlil qilindi. Bu yondashuv orqali mamlakatimizda moliyaviy qarorlar qabul qilishga xos omillar, xatarlar va imkoniyatlar aniqlashtirildi.

### Tahlil va natijalar.

Moliya bozorida samarali qarorlar qabul qilish uchun kompleks tahlil yondashuvlari zarur.

Bu tahlil fundamental va texnik metodlardan tortib, kvantitativ va sentiment yondashuvlargacha bo'lgan uslublarni o'z ichiga oladi. Aynan ushbu yondashuvlar orqali investorlar bozor signallarini chuqur tahlil qilib, risk va rentabellik o'rtasida muvozanatni topishga intiladi. Quyida O'zbekiston moliya bozorining 2019–2024 yillardagi rivojlanishi uchta asosiy yo'nalish – fond bozori, valyuta barqarorligi va investitsion jozibadorlik orqali tahlil qilinadi.

**1-jadval: Moliya bozori tahlilining vositalari va uslublari**

| Tahlil usuli                 | Qisqacha tavsifi                                            | Qo'llanish sohasi                             |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <b>Fundamental tahlil</b>    | Korxonaning moliyaviy hisobotlari, iqtisodiy ko'rsatkichlar | Aksiyalar, obligatsiyalar                     |
| <b>Texnik tahlil</b>         | Narx grafigi, indikatorlar va naqshlar asosida prognozlash  | Fond bozori, Forex                            |
| <b>Kvantitativ modellash</b> | Statistik modellash, Monte-Karlo simulyatsiyasi             | Risk tahlili, derivativlar baholash           |
| <b>Sentiment tahlili</b>     | Investorlar kayfiyati, yangiliklar oqimi                    | Kriptovalyuta, qisqa muddatli investitsiyalar |

Manba: Muallif ishlanmasi.

Moliya bozorini tahlil qilishda qo'llaniladigan usullar turli xil iqtisodiy vaziyatlar va investitsion maqsadlar uchun moslashtirilgan. Fundamental tahlil — bu investorlar yoki korxonalar tomonidan moliyaviy hisobotlar, balanslar, daromad bayonotlari va makroiqtisodiy ko'rsatkichlar asosida moliyaviy aktivlarning haqiqiy qiymatini aniqlashga xizmat qiluvchi klassik yondashuvdir.

Bu usul ko'proq aksiyalar va obligatsiyalar bozori uchun qo'llaniladi, chunki u kompaniya faoliyatining ichki mohiyatini tahlil qilishga imkon beradi.

Texnik tahlil esa moliyaviy aktivlar narxining tarixiy harakatiga asoslanadi. Narx grafigi, texnik indikatorlar (masalan, RSI, MACD) va grafik naqshlar (trend chiziqlari, flag, wedge) yordamida investorlar bozor harakatini prognoz qiladi. Bu yondashuv ayniqsa fond bozori va Forex (valyuta bozori)da qisqa muddatli savdolar uchun dolzarb bo'lib, investorlar psixologiyasi va bozor signallarini real vaqt rejimida baholashga asoslanadi.

Zamonaviy moliyaviy boshqaruvda kvantitativ modellash va sentiment tahlili ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Kvantitativ modellash statistik uslublar, ehtimollik taqsimotlari va Monte-Karlo simulyatsiyasi orqali aktivlar risklarini baholash va optimallashtirish imkonini beradi.

Bu yondashuv derivativlar baholash, portfel boshqaruvi va sug'urta modellari uchun keng qo'llaniladi. Sentiment tahlili esa investorlarga ijtimoiy tarmoqlar, yangiliklar oqimi va umumiy kayfiyat asosida bozor reaksiyalarini oldindan ko'ra olish imkonini beradi, ayniqsa kriptovalyutalar va qisqa muddatli investitsiyalar uchun samarali vositadir.

**2-javdal: Fond bozori (Toshkent RFB) faoliyati, 2019–2024**

| Yil  | Aksiyalar aylanishi (mlrd so‘m) | IPO soni | Indeks o‘sishi (%) |
|------|---------------------------------|----------|--------------------|
| 2019 | 524                             | 2        | +5.2               |
| 2020 | 617                             | 3        | +3.1               |
| 2021 | 890                             | 5        | +7.8               |
| 2022 | 1 100                           | 7        | +12.4              |
| 2023 | 1 850                           | 11       | +16.2              |
| 2024 | 2 500                           | 14       | +19.5              |

Manba: <https://uzse.uz> ma’lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

O‘zbekiston fond bozori 2019–2024 yillar davomida barqaror va tez sur’atda rivojlanayotgan moliyaviy segment sifatida namoyon bo‘ldi. Aksiyalar aylanishi hajmi 2019-yildagi 524 mlrd so‘mdan 2024-yilga kelib 2 500 mlrd so‘mga yetib, deyarli 5 baravarga oshgan.

Bu o‘shish, bir tomondan, investorlar sonining ko‘payishi, boshqa tomondan esa, aksiyalar savdosining yuqori likvidlikka ega bo‘la boshlaganidan dalolat beradi. Aylanish hajmidagi keskin o‘shish, shuningdek, mahalliy va xorijiy investitsiya oqimlarining bozorga bo‘lgan ishonchini aks ettiradi.

IPO (Initial Public Offering)lar soni ham yil sayin ortib bormoqda: 2019-yilda atigi 2 ta IPO kuzatilgan bo‘lsa, 2024-yilga kelib bu ko‘rsatkich 14 taga yetdi. IPO faoliyatining faollashuvi bozorning institutsional chuqurlashuvini, xususan, yirik xususiy korxonalar va davlat ulushiga ega tashkilotlarning aksiyalarini ommaviy savdoga chiqarish holatlarining ko‘payganligini ko‘rsatadi. Bu holat investitsiya muhitining liberallasuvi va islohotlar natijasida shakllangan yangi tartibga solish mexanizmlarining samaradorligini tasdiqlaydi.

Fond bozori indeksi har yili o‘shib borayotgani — 2019 yildagi +5.2%dan 2024 yildagi +19.5%gacha — investitsiya rentabelligi va moliyaviy aktivlar qadriyatining ortayotganidan darak beradi. Ayniqsa 2022–2024 yillar oralig‘idagi keskin o‘shish iqtisodiy faollikning kuchaygani, kapital bozori infratuzilmasining rivojlangani va tahlil asosida qabul qilinayotgan qarorlarning samarali bo‘layotganini bildiradi. Indeks o‘shishining ijobiy tendensiyasi investorlar uchun xavfsiz va foydali investitsiya muhitini ta’minlaydi.

### 3-javdal: Moliya bozorining investitsion jozibadorligi reytingi (WEF, 1–7 ball)

| Ko‘rsatkich                 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024<br>prognoz |
|-----------------------------|------|------|------|------|------|-----------------|
| Moliyaviy xizmatlar sifati  | 3.9  | 4.2  | 4.5  | 4.7  | 5.0  | 5.3             |
| Investorlarni himoya qilish | 3.2  | 3.5  | 3.9  | 4.2  | 4.6  | 5.0             |
| Kredit olish qulayligi      | 4.1  | 4.3  | 4.6  | 5.0  | 5.2  | 5.5             |

Manba: <https://uzse.uz> ma’lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

Investitsion muhitni baholashda moliyaviy xizmatlar sifati muhim rol o‘ynaydi.

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, bu ko‘rsatkich 2019-yildagi 3.9 balldan 2024-yil prognoziga ko‘ra 5.3 ballgacha oshgan. Bu jarayon moliyaviy xizmatlarning raqamlashtirilishi, bank-mijoz aloqalarining soddalashtirilishi, shuningdek, xizmatlarning tezligi va ishonchliligining ortishi bilan bog‘liq.

Ushbu o'sish bank sektori va boshqa moliyaviy institutlarning xizmat ko'rsatish madaniyati va texnologik darajasi oshganini ko'rsatadi, bu esa investorlar uchun muhim ishonch omiliga aylangan.

Investorlarni huquqiy va institutsional jihatdan himoya qilish darajasi ham barqaror o'sish tendensiyasini ko'rsatmoqda: 2019-yilda bu ko'rsatkich 3.2 ballni tashkil qilgan bo'lsa, 2024-yilda 5.0 ballgacha yetishi kutilmoqda. Bu holat mamlakatda korporativ boshqaruvning takomillashuvi, investorlar manfaatlarini sud-huquqiy tizim orqali himoya qilish imkoniyatlarining kengayganini bildiradi. Xususan, Fond birjasi va qimmatli qog'ozlar bozorini tartibga soluvchi institutlarning kuchaygan roli ham bu boradagi muhim omillardan biridir.

Kredit olish qulayligi bo'yicha ko'rsatkich ham ijobiy dinamikani ko'rsatmoqda. 2019-yildagi 4.1 balldan 2024-yil prognoziga ko'ra 5.5 ballgacha oshgan o'sish kichik biznes, startaplar va real sektor vakillari uchun moliyalashtirish imkoniyatlarining ortganini anglatadi.

Bu holat bank sektorining kredit siyosatidagi liberallik, garov talablarining yengillashtirilishi va kredit olish mexanizmlarining avtomatlashtirilganiga dalildir. Kredit olish qulayligining oshishi esa umumiy investitsion muhitga ijobiy ta'sir ko'rsatib, iqtisodiy faollikni rag'batlantiradi.

**Muhokama:** So'nggi yillarda O'zbekiston moliya bozorida ro'y bergan tarkibiy va institutsional o'zgarishlar investorlar, korxonalar va moliyaviy institutlar uchun moliyaviy qarorlar qabul qilish mexanizmlarining sezilarli darajada murakkablashuvi va takomillashuviga olib keldi. Oxirgi yillar davomida fond bozori, valyuta bozori va moliyaviy xizmatlar segmentida kuzatilgan ijobiy tendensiyalar moliyaviy strategiyalarni shakllantirishda tahlilga asoslangan yondashuvlarning zarurligini ko'rsatadi. Bu esa, o'z navbatida, tahlil usullarining to'g'ri tanlanishi va qo'llanilishi qaror qabul qilish sifatini belgilovchi asosiy omillardan biri ekanligini isbotlaydi.

Statistik tahlil natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, fond bozoridagi aksiyalar aylanishi hajmi 5 baravarga o'sib, 524 mlrd so'mdan 2 500 mlrd so'mga yetdi. Bu nafaqat investorlar ishonchining ortganini, balki likvidlikning kengayganini ham bildiradi. IPOlar sonining yildan-yilga ortishi esa fond bozorida raqobat muhitining kuchayishi va yangi investitsion imkoniyatlar yuzaga kelganidan dalolat beradi. Indeksning ijobiy dinamikasi — ayniqsa 2022-yildan boshlab kuzatilgan keskin o'sish — moliyaviy qarorlar samaradorligining oshganini ko'rsatadi. Bunday muhitda texnik va fundamental tahlil metodlari nafaqat foyda olish, balki risklarni boshqarish va vaqtni samarali rejalashtirish imkonini ham yaratmoqda.

Investitsion jozibadorlik bo'yicha reytinglarda kuzatilgan o'sish esa moliyaviy qarorlarning institutsional muhitdan qanchalik ta'sirlanishini ochib beradi. Xususan, moliyaviy xizmatlar sifati 3.9 balldan 5.3 ballgacha oshgan bo'lsa, investorlarni himoya qilish darajasi 3.2 dan 5.0 ballgacha yetgan. Kredit olish qulayligi ham 5.5 ballgacha oshib, bu kichik biznes va yangi loyihalar uchun moliyaviy kirish imkoniyatlarining sezilarli darajada kengayganini bildiradi. Ushbu omillar, bir tomondan, qaror qabul qiluvchilar uchun muqobil strategiyalar tanlash imkoniyatini yaratgan bo'lsa, ikkinchi tomondan, ularni yanada aniq tahlil vositalariga tayanishga undamoqda.

Shuningdek, kvantitativ modellashirish va sentiment tahlili kabi ilg'or usullar moliya bozori ishtirokchilarining qaror qabul qilish jarayonida raqamli texnologiyalar va algoritmik yondashuvlarning rolini kuchaytirdi.

Masalan, big data tahlili, mashinaviy o'rganish asosidagi prognoz modellari va avtomatlashtirilgan savdo tizimlari investitsion qarorlarning tez, ob'ektiv va statistik asosli bo'lishini ta'minlaydi. Bu esa nafaqat yirik investorlar, balki kichik va o'rta biznes uchun ham tahlilga asoslangan strategik yondashuvlarning dolzarbligini oshiradi.

**Xulosa.** O'zbekiston moliya bozorining so'ngi yillardagi rivojlanish tendensiyalari tahlili shuni ko'rsatdiki, bozorning barcha asosiy segmentlarida — fond bozori, moliyaviy xizmatlar sifati va investitsion jozibadorlik ko'rsatkichlarida barqaror o'sish kuzatilmoqda. Aksiyalar aylanishining ko'payishi, IPOlar sonining ortishi va indekslarning o'sishi moliyaviy muhitda yuqori faollik va ishonch mavjudligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, investorlarni huquqiy himoya qilish va kredit olish imkoniyatlari ham yildan-yilga yaxshilanmoqda.

Moliyaviy qarorlar qabul qilishda fundamental, texnik, kvantitativ va sentiment tahlillarni kompleks qo'llash samaradorlikni oshiradi. Raqamli texnologiyalar, statistik modellar va real vaqt ma'lumotlariga asoslangan qaror qabul qilish metodlari moliyaviy boshqaruvni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Ayniqsa, texnik tahlil vositalarining va AI asosida prognozlash algoritmlarining joriy etilishi investitsiya xatarlarini minimallashtirishga xizmat qilmoqda.

Yakuniy xulosa sifatida aytish mumkinki, O'zbekiston moliya bozorining yanada barqaror va investitsiyalar uchun jozibador bo'lishi, moliyaviy qarorlarni tahlilga asoslash, bozor signallarini to'g'ri talqin qilish va institutsional islohotlarning izchil davom ettirilishi bilan chambarchas bog'liqdir. Ilmiy yondashuvga asoslangan moliyaviy tahlil esa uzoq muddatli iqtisodiy barqarorlik va raqobatbardoshlikning asosiy kafolatidir.

## REFERENCES

1. Toshpulatova D. (2021). O'zbekiston moliya bozorining rivojlanish omillari. O'zbekiston Iqtisodiyoti jurnali, №3, 45–52.
2. Gulomova M. (2022). Korxonalar moliyaviy strategiyasida bozor tahlilining o'rni. "Moliyaviy tahlil" ilmiy jurnali, №2, 38–44.
3. Karimov S. (2019). Fond bozorida investitsion qarorlarni optimallashtirish yo'llari. Toshkent moliya instituti ilmiy ishlari, №1, 21–27.
4. Абрамов А.В., Радаев В.В. (2020). Российский финансовый рынок: институциональная трансформация и поведение инвесторов. Финансовый журнал, №5, 66–74.
5. Демидов Д.С. (2018). Финансовая аналитика в цифровую эпоху. Журнал "Деньги и Кредит", №9, 17–23.
6. Орлова М.А. (2021). Инструменты оценки инвестиционной привлекательности компаний. Экономика и управление, №4, 58–64.
7. Xie Q. & Liu H. (2019). Behavioral finance and investor decision-making in China's financial market. China Finance Review International, 9(2), 123–140.
8. Tanaka Y. (2021). Fintech-based decision support in Japanese equity markets. Asian Journal of Finance & Accounting, 13(1), 33–50.

9. Nusrat Jahan & Md. Islam (2020). Financial literacy and investment decisions: Evidence from retail investors. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 7(12), 831–838.
10. Jean Tirole (2017). *Market Failures and Public Policy*. Princeton University Press.
11. Martha Lagarde (2022). Capital Markets Union and Investor Decision Making. *European Central Bank Occasional Paper Series*, No. 292.
12. Andrea Consiglio & Stavros Zenios (2023). Risk management and asset allocation under uncertainty. *Journal of Banking & Finance*, 140, 106–123.
13. Michael C. Jensen (2018). Active Investment Strategies in Efficient Markets. *Journal of Financial Economics*, 129(4), 221–234.
14. Robert J. Shiller (2020). *Narrative Economics: How Stories Go Viral and Drive Major Economic Events*. Princeton University Press.
15. Jeremy Siegel (2019). *Stocks for the Long Run* (6th ed.). McGraw-Hill Education.
16. Nouriel Roubini (2023). *MegaThreats: The Ten Trends That Imperil Our Future, and How to Survive Them*. Little, Brown and Company.
17. <https://uzse.uz>